

Jizzakh State Pedagogical Institute

**Journal of Preschool
Education**

*The faculty of pre-school
education*

O'YIN MAKTAB YOSHDAGI BOLALARGA INGLIZ TILI O'QITISHNING SAMARALI VOSITASI SIFATIDA

JDPU Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalari:

**A'zamova Marjona A'zam qizi
Qurbonbekova Zohida Ibrohim qizi**

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'yinning ingliz tilini o'rgatishning samarali vositasi sifatida asoslanishi keltirilgan. Maktabgacha yoshdagi ingliz tili yangi yondashuvlar va nostandart yechimlarni talab qiladigan metodologiyaning dolzarb yo'nalishidir. Ushbu muammoning dolzarbligi maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tilini erta o'rgatish doimiy muhokama mavzusi ekanligi bilan ham izohlanadi.

Kalit so'zlar: Asosiy didaktik o'yinlar, fikrlash, xotira, o'yin usullari, chet el demu maktabgacha yoshdagi o'rganish.

Maktabgacha yosh - shaxs shaxsining rivojlanishidagi juda muhim davr. Shuning uchun maktabgacha ta'lim bosqichi turli soha mutaxassislarining e'tiborini tortadi. Zamonaviy ta'limning vazifalarini bir butun sifatida ko'rib chiqsak, so'ngi paytlarda ustuvorliklar ko'nikmalarni shakllantirish jihatidan o'zgarganligini ta'kidlash mumkin. Ko'pgina ota-onalar chet tillarini bilish zarurligini anglab, bolaligidanoq ularga qiziqish uyg'otishga harakat qilishadi. Talabga javob beradigan ko'plab maktabgacha ta'lim muassasalari, turli rivojlanish markazlari bugungi kunda ushbu yo'nalishda o'z xizmatlarini taklif qilmoqdalar. Maktabgacha ta'lim muassasasida chet tilini o'rgatish muammosining dolzarbligi bolalarning sezgir davridan maksimal darajada foydalanish zarurligi haqidagi ilmiy ma'lumotlar bilan asoslanadi. Ko'rib chiqilayotgan yosh guruhi maxsus psixolingvistik xususiyatlar orqali ajralib turadi, u yaxshi til xotirasiga ega, bu faol so'z boyligini faol ravishda kengaytirish imkonini beradi. Grammatik hodisalarni va fonetik, leksik, grammatik hamda stilistik darajadagi taqlid nutq qobiliyatlarini intuitiv ravishda o'zlashtiradilar. Olimlarning zamonaviy tadqiqotlariga ko'ra, 3 yoshga kelib miya hujayralarining rivojlanishi 80% ga yakunlanadi. Bu yoshda bola nutq qobiliyatini rivojlantiradi. Bu yoshda bola nutq qobiliyatini rivojlantiradi. Agar unga to'g'ri bilim taqdim etilgan bo'lsa, u katta hajmdagi ma'lumotlarni eslab qolishga qodir. Shuningdek, bu yoshda uzoq muddatli xotira ayniqsa rivojlangan. Materialni muntazam ravishda takrorlash bilan bola chet el so'zlarini osongina eslab qolishi mumkin. Psixologlar va fiziologlar chet tillarini erta o'rganishni joriy etishni tabiiy deb bilishadi va buni bolalarning chet tillariga tabiiy moyilligi va hissiy

tayyorgarligi bilan izohlashadi. Ularni o'rganish mahalliy va chet el psixologiyasida ham bolaning chet tilini o'z tiliga qaraganda osonroq va tezroq o'zlashtirishi haqida dalillar mavjud. Bu holatda, odatda, maktabgacha yoshdagi bolalarning tillarni o'zlashtirishga nisbatan sezgirligi (sezuvchanligi) haqida gapirishadi. Sezuvchanlik davrining davomiyligi turli tadqiqotchilar tomonidan turlicha belgilanadi: Eliot T. - 1,5 yildan 7 yilgacha. Penfield V va Roberts R. 4 yildan 8 yilgacha bo'lgan muddatni belgilangan. Kichik yoshdagi bolalar yangi bilim uchun beqaror ehtiyojlari mavjud bo'ladi, ular keksa yoshdagi nisbatan tezroq va oson til material assimilyatsiyalay oladi. Yoshi o'tgani sayin odam asta-sekin bunday til qobiliyatlarini yo'qotadi, tovushni idrok etish sezgirligi va taqlid qilish va takrorlash qobiliyati pasayadi, qisqa muddatli xotira zaiflashadi, shuningdek, nutqni vizual va eshitish qobiliyati susayadi. Ingiliz tilini o'rganishni eng qulay yoshi maktabgacha yosh hisoblanadi. 10 yoshdan keyin bolalarga ingliz tilini o'rganishda siz ko'p to'siqlarni yengishingiz kerak bo'ladi. Kichik yoshdagi bolalar yangi bilim uchun beqaror ehtiyojlari mavjud bo'ladi, ular keksa yoshdagi nisbatan tezroq va oson til material assimilyatsiyalay oladi. Yoshi o'tgani sayin odam asta-sekin bunday til qobiliyatlarini yo'qotadi, tovushni idrok etish sezgirligi va taqlid qilish va takrorlash qobiliyati pasayadi, qisqa muddatli xotira zaiflashadi, shuningdek, nutqni vizual va eshitish qobiliyati susayadi. Ingiliz tilini o'rganishni eng qulay yoshi maktabgacha yosh hisoblanadi. 10 yoshdan keyin bolalarga ingliz tilini o'rganishda siz ko'p to'siqlarni yengishingiz kerak bo'ladi. Didaktik vazifani mashg'ulotda to'g'ridan-to'g'ri shakllantirishdan farqli o'laroq, didaktik o'yinda u o'yin vazifasi orqali amalga oshiriladi, o'yin harakatlarini belgilaydi, bolaning o'zi vazifasiga aylanadi, uni hal qilish istagi va ehtiyojini uyg'otadi va o'yin harakatlarini faollashtiradi. Didaktik o'yinlarda bolalar nafaqat nutq faolligini rivojlantiradilar, leksik-grammatik materialni o'zlashtiradilar va mustahkamlaydilar, balki aqliy jarayonlarni rivojlantiradilar: fikrlash, xotira, ixtiyoriy diqqat, shuningdek, muhim shaxsiy xususiyatlar. birovning xulq-atvoriga moslashish, konsentratsiya, muayyan qoidalarga bo'ysunish qobiliyati va, albatta, empatiya, yordamga kelish qobiliyati, kollektivizm, do'stlik kabi ijtimoiy tuyg'ular. O'yin bolalarni chet tilida gapirish qo'rquvidan xalos qiladi, darsdan yorqin taassurot qoldiradi. O'yin quyidagi uslubiy vazifalarni amalga oshirishga yordam beradi: - til materialini takroriy takrorlashga bo'lgan tabiiy ehtiyojni ta'minlash; bolalarning og'zaki muloqotga psixologik tayyorgarligini yaratish; tarbiyalanuvchilarni vaziyatga tayyorgarlik bo'lgan nutq variantini to'g'ri tanlashga o'rgatish. nutq qobiliyati. Shabelnikova E.Yu.ga ko'ra: O'yin o'ziga xosdir va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga mos keladi. Katta guruhda chet tili darslarining 80 foizi, tayyorgarlik guruhida esa kamida 50 foizi o'yinni tashkil qilishi kerak”

Xulosa qilib aytganda o'yin faoliyati MTT larda asosiy faoliyat turi hisoblanadi. O'yinlar orqali tarbiyalanuvchilarga bilim, ko'nikmalardan tashqari tarbiya ham beramiz ya'ni bolalar o'yin faoliyati davomida, sheriklarini hurmat qilishni, jamoa bo'lib ishlashni, o'ziga nisbatan mas'uliyatni va shunga o'xshash ko'plab narsalarni o'rganib oladilar. MTT da o'yin eng muhim metoddir.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Jozunova LM. Farzandingizga ingliz tilida gapirishga qanday yordam berish kerak. M., 2002. C. 25-28.
2. Musuxuna A.S. Borkosa S.A. Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tilini o'rgatishning o'ziga xos xususiyatlari // Pentr ochiq bilimlar ilmiy va nashriyoti. 30.04.2018.
3. Ilendurbo B .. Poberms JI. Nutq va miya mexanizmlari. 1964. 169 b
4. Servenko X.B. Didaktik o'yinlar maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'rgatish vositasi sifatida. 03/04/2014 .
6. Abelnikova E.IO. Ingliz tili. 5-6 yoshli bolalarni o'rgatish. Bayonotlarni ishlab chiqish, voqeaning lingvistik material, o'yinlar. , 2015. 127 c.